č.j. 192/2023

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

2023–2026

Název a adresa všech škol a školských zařízení, pro které platí tato školní preventivní strategie (ŠPS):
Základní škola Těškovice, Těškovice 92, Těškovice, 747 64

Adresa ředitelství školy:	Základní škola a Mateřská škola Těškovice, příspěvková organizace, Těškovice 92, Těškovice, 747 64
Jméno a příjmení ředitele:	Mgr. Soňa Jarošová
Telefon na ředitele:	777555385
E-mail na ředitele:	reditelka@zsteskovice.cz

A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE V OBLASTI SPJ PRO VYTÝČENÍ CÍLŮ ŠPS

1. Sociální a jiné okolí školy

Základní škola a Mateřská škola Těškovice, příspěvková organizace, je malotřídní školou neúplného typu (1. - 5. ročník ZŠ). Ve třech třídách (a pěti ročnících) se tu vzdělává asi 40 žáků. Velkou výhodou naší školy je malý počet žáků ve třídách, který umožňuje kvalitní individuální péči, kterou naši pedagogové věnují každému žákovi. Do naší školy přicházejí žáci s trvalým bydlištěm v obci Těškovice a z okolních obcí (Výškovice, Bítov).

Do 10 % našich žáků je v evidenci PPP Opava a PPP Bílovec, z toho jsou někteří integrovaní pro SPU.

Po 5. ročníku odchází naši žáci na základní školy v Pusté Polomi a v Bílovci. Škola se také věnuje přípravě žáků k přijímacímu řízení na víceletá gymnázia, naši žáci většinou nastupují na gymnázium v Bílovci.

Vztahy mezi našimi žáky jsou přátelské, děti i rodiče žáků se mezi sebou dobře znají. Pedagogové školy se také zaměřují na budování příjemného a bezpečného prostředí ve třídách.

Škola sídlí v budově, která byla postavena v roce 1876. V letech 2018–2019 prošla rozsáhlou rekonstrukcí, během které bylo v podkroví vybudováno další patro. Ve školní budově sídlí také školní družina, s nejvyšším počtem 30 žáků. Škola je umístěna v centru obce, v těsné blízkosti MHD.

Vybavení školy:

- 3 kmenové třídy
- odborná učebna AJ a PC
- ředitelna
- sborovna
- odborná učebna EVVO a školní družiny
- tělocvična
- školní zahrada s multifunkčním hřištěm
- šatny pro žáky
- prostorné chodby
- prostor na tříděný odpad
- učitelský NTB v každé třídě
- do všech tříd je zavedena počítačová síť s připojením k internetu
- školní jídelnu a školní kuchyň v oddělené budově (MŠ)
- dataprojektory, interaktivní tabule v každé třídě
- tiskárny, učitelské a žákovské iPady.

Pedagogický sbor ZŠ tvoří 4 učitelé 1. stupně (z toho 1 ve vedení školy) a 1 vychovatelka školní družiny. Pedagogický sbor pracuje na svém profesním portfoliu a pravidelně se vzdělává v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Při základní škole pracuje Školská rada, která byla jmenována k 18. 11. 2014. Ve spolupráci se školou funguje Klub rodičů. Kromě třídních schůzek organizuje škola pro zákonné zástupce žáků pravidelná konzultační odpoledne. Dále škola nabízí rodičům možnost navštívit výuku během Dní otevřených dveří.

Škola udržuje spolupráci se svým zřizovatelem – obcí Těškovice. Děti z pěveckého sboru Jasmínek pravidelně vystupují při obecních akcích: např. Vítání občánků, Vánoční jarmark, Novoroční koncert.

Žákům škola nabízí pravidelnou zájmovou činnost v několika kroužcích: pěvecký sbor Jasmínek, atletický kroužek pro mladší žáky, pro starší žáky, kroužek rukodělný, kroužek angličtiny pro starší žáky a pro mladší žáky.

2. Informace od učitelů

Učitelky úzce spolupracují, domlouvají se na opatřeních. Žákům nabízejí dotazníky, vytvářejí sociogramy, ve slohu, prvouce a jiných předmětech provádějí různé modelové situace, besedují v komunitních kruzích, dávají žákům prostor ke svému vyjádření a pohledu na věc, rozebírají a vysvětlují vzniklé situace a chování, řeší negativní problémy.

Do budoucna se chtějí nadále zaměřit na možný negativní vliv internetu, na nevhodné počítačové hry a na lepší komunikaci žáků a na spolupráci rodičů.

3. Informace od rodičů

Rodiče hodnotí situaci v oblasti rizikového chování kladně, případné konflikty a problémy (posměch, urážky, žalování, pošťuchování, ...) se řeší okamžitě individuálními pohovory nebo na třídních schůzkách. Další informace získáváme z dotazníků nebo na akcích pořádaných pro rodiče a žáky.

4. Informace od žáků

Taktéž žáci hodnotí situaci v oblasti výskytu rizikového chování, sociálního klimatu školy a třídy kladně, vyplývá to z typu školy – malotřídní. V průběhu celého roku a ve všech předmětech žáci mají zájem na toto téma diskutovat – vzájemné vztahy spolužáků, požádání a poskytnutí pomocí, příprava na setkání s drogou a jiným nebezpečím, komunikace s linkami pomoci, vyhledávání smysluplných aktivit mimo školu atd.

5. Informace z vyhodnocení Minimálních preventivních programů (MPP) realizovaných na škole v uplynulých letech

V minulých letech se osvědčily akce zaměřené na prevenci rizikového v rámci vyučovacích předmětů, při preventivních aktivitách školního metodika prevence, při jiných aktivitách pro žáky, při aktivitách pro žáky a rodiče a při spolupráci s jinými složkami.

B. POTŘEBNOST PROJEKTU

Škola nepřejímá zodpovědnost za výchovu ke zdravému životnímu stylu. Škola rodičům jen pomáhá v rozvoji dítěte jeho vzděláváním a socializací ve skupině dětí. Prevence založená ve společnosti předpokládá řadu spolupracujících složek. Vedle rodiny, škol a školských zařízení jsou to orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnická zařízení, místní samosprávy, poradenské instituce ve školství, duchovní sdružení, policie, kulturní střediska, zájmové organizace, podnikatelské subjekty apod. Škola usiluje o integraci primárně preventivních aktivit, které sama poskytují, se službami specializovaných zařízení.

Za problémy v oblasti primární prevence u dětí a mládeže jsou považovány:

- nedostatečná ochrana dětí před alkoholem a pasivním kouřením v rodině a na veřejnosti,
- vysoká společenská tolerance k legálním drogám,
- mobilní telefony, internet,
- liberalizace drogové politiky,
- absence pocitu zodpovědnosti za vlastní zdraví,
- podceňování primární prevence,
- prevence pouze ve škole, po skončení vyučování nemožnost postihu, nekontrolovatelnost žáků,
- prevence jen ve školách, absence prevence v rodinách,
- neodbornost pedagogů v dané oblasti (absence právního vědomí),
- nedostatečné pravomoci školních metodiků prevence,
- nechuť pedagogů vyvíjet aktivity, které nepřinášejí okamžitý viditelný výsledek,
- nedostatečné využití stávající legislativy .

C. STANOVENÉ CÍLE ŠPS

1. Dlouhodobé cíle vyplývající ze vstupních informací

- Výchova žáků v duchu prevence projevů rizikového chování.
- Vytváření bezpečného školního prostředí a pozitivního sociálního klimatu.
- Vedení žáků k občanské a právní odpovědnosti za sebe a své jednání.
- Získávání zákonných zástupců pro spolupráci se školou.
- Informování žáků a zákonných zástupců v oblasti rizikového chování.
- Podporování vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování.
- Vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času.

- Dodržování stanovených pravidel školního řádu.
- Tolerování přirozených odlišností spolužáků, jejich předností i nedostatků.
- Uplatňování základních hygienických, režimových a jiných zdravotně preventivních návyků s využitím elementárních znalostí o lidském těle projevování vhodného chování a činností ve vztahu ke zdraví.
- Dodržování zásad bezpečného chování tak, aby se neohrožovalo zdraví své a zdraví jiných.
- Chování se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítání komunikace, která je nepříjemná v případě potřeby požádání pomoci pro sebe i pro jiné dítě.
- Rozpoznávání manipulativní komunikace v reklamě a negativního vlivu internetu a počítačových her.

2. Střednědobé cíle vyplývající z dlouhodobých cílů

a) Pedagogové

- Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence školního násilí – šikana, vedení třídnické hodiny, práce třídního učitele s třídním kolektivem a řešení konfliktních situací mezi žáky, komunikace učitel – žák.
- Obohacení vyučování o efektivní metody vedoucí k týmové spolupráci, vzájemnému respektu, toleranci, zodpovědnosti za sebe i za kolektiv.

b) Rodiče

- Prohlubování spolupráce s rodiči v oblasti sociálně patologických jevů.
- Podpora zájmu rodičů o dění ve škole.

c) Spolupráce s okolím školy

- Spolupráce s metodikem preventivních aktivit v PPP.
- Kontakt příslušných orgánů sociálně-právní ochrany dětí v řešení případů, kdy agresoři a jejich rodiče nechtějí problém řešit.
- Spolupráce s PPP, Policií, Školskou radou, lékaři, případně se zřizovatelem.

d) Žáci

- Spolupráce s organizacemi a sdruženími v oblasti prevence agresivního chování – prožitkové programy, ve kterých pokračují učitelé.
- Zvládání učiva a plnění své povinnosti, rozpoznávání rizikového chování, umění vhodného reagování.

3. Krátkodobé cíle vyplývající ze střednědobých cílů

a) Pedagogové

- Předcházení možného výskytu rizikového chování – plnění Minimálního preventivního programu na daný rok.
- Spolupráce při výskytu SPJ.
- Vzdělávání v oblasti SPJ.
- Organizace besed se zaměřením na oblast prevence rizikového chování.

b) Rodiče

- Sèznámení rodičů se situací – s agresivním chováním žáků ve škole.
- Organizace besed o možnostech rozpoznání a řešení šikany, např. ve spolupráci s PPP.
- Poučení rodičů na třídních schůzkách, seznámení se způsoby řešení situací ve škole – hledání námětů řešení u rodičů.

c) Spolupráce s okolím školy

- Realizace setkání s pracovníky PPP, Policií, Školskou radou, lékaři.

d) Žáci

- Dodržování pravidel školního řádu.
- Zapojení se do akcí školy.
- Osvojování si správných vztahů mezi lidmi.
- Osvojování si vhodného chování k ostatním spolužákům.
- Poznávání lidského těla, peče o něj, dodržování správné životosprávy a zdravého životního stylu.
- Umění vyhledávat a poskytovat první pomoc.
- Připravování se na možné setkání rizikového chování, procvičování odmítání.

D. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENCE

Na zajištění prevence rizikového chování a podpoře zdravého životního stylu se aktivně podílejí všichni pracovníci školy ve spolupráci se školním metodikem prevence a výchovným poradcem. Vzájemně spolu úzce spolupracují, předávají si informace o rizikovém chování žáků, jsou přítomni jednání s rodiči.

E. VYMEZENÍ CÍLOVÉ SKUPINY

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 5. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům a pedagogům bez odborné kvalifikace. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce a metodik prevence.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana, nebo výskyt drog. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

F. REALIZACE ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

Všichni pedagogičtí pracovníci dbají, aby uplatňovaná prevence rizikového chování u žáků byla prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech, jichž se prevence rizikového chování u žáků dotýká. Nedílnou součástí Školní strategie je i Minimální preventivní program a Krizový plán.

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou

- oblast přírodovědná (např. fyziologie člověka, účinky návykových látek na člověka atd.)
- oblast zdravého životního stylu (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast společenskovědní (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- oblast rodinné a občanské výchovy (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence návykových látek atd.)
- oblast sociálně právní (právní aspekty návykových látek, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- oblast sociální patologie (postoj společnosti ke zneužívání návykových látek, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

Přírodověda

Vlastivěda

Český jazyk

Prvouka

Výtvarná výchova a výtvarné soutěže

Tělesná výchova

G. ZNALOSTNÍ KOMPETENCE ŽÁKŮ

1. – 3. ročník

- žáci pojmenují zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků,
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek,
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu,
- mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu,
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování.

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě,
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl,
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví,
- znají zákony omezující kouření, požívaní alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog,
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc,
- pojmenují základní mezilidské vztahy,
- rozpoznají projevy lidské nesnášenlivosti,
- ví, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva,
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní,
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky.

H. METODY A FORMY, JAKÝMI BUDOU DÍLČÍ AKTIVITY ŘEŠENY

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli,
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků,
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti,
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů,
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry,
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu),
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“,
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě ,
- osvojování a upevňování základních návyků– hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami,
- základy etické a právní výchovy ,
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení ,
- všestranný rozvoj osobnosti žáka,
- soustředěnost na včasné diagnostikování soc.-patologických problémů ve třídních kolektivech,
- důraz na spolupráci s rodiči,
- široká nabídka volnočasových aktivit,
- ekologická výchova,
- návštěvy filmových a divadelních představení, besed apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd.

CH. FINANCOVÁNÍ PREVENCE

- rozpočet školy,
- příspěvky žáků a zákonných zástupců,
- dotační programy.

I. SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI

Škola spolupracuje s oblastním metodikem prevence Mgr. Lucií Šimečkovou z PPP v Opavě a pracovníky z PPP v Opavě.

J. VYHODNOCENÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

O programu školní preventista povede průběžné záznamy, s jejichž výsledky bude pravidelně seznamovat vedení školy, ostatní pedagogické pracovníky a rodiče žáků.

Vyhodnocení se týká věcné podstaty realizace jednotlivých akcí a aktivit, dává přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, schopnosti realizovat jednotlivé programy apod.

Vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn

- zhodnocení psychosociálního klimatu ve škole, kázně a případně i prospěchu žáků,
- zhodnocení posunu v postojích a hodnotových systémech dětí,
- zhodnocení výskytu rizikového chování ve škole.

Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu. Dotazníky a škály pomohou objevit slepé uličky, selhání nebo nereálné nároky programu, což lze poté napravit vypracováním upravené verze pro další období.

Zpracovala: Mgr. Silvie Karešová – ŠMP a VP

V Těškovicích 12.9.2023

Základní škola a Mateřská škola
příspěvková organizace
747 64 Těškovice 92
☎553 711 269, IČ: 750 27 453
reditelka@zsteskovice.cz